

RECURSOS SOBRE EDUCACIÓ AFECTIVA I SEXUAL EN L'ÀMBIT EDUCATIU

PROFESORAT

Lectures recomanades

ALBARRÁN, J. [et al]. *Abuso sexual infantil: Manual de formación para profesionales*. Save de Children. Ministeri de Treball i Afers Socials, 2001. [En línia]

http://www.amuvi.org/data/downloads/items/14/Manual_de_Abuso_Sexual_Infantil.pdf?1250535062

HORNO GOICOECHEA, P. *Un mapa del mundo afectivo: el viaje de la violencia al buen trato*. Lleida: Boira editorial, 2012.

HORNO GOICOECHEA, P. *Educando el afecto*. Barcelona:Editorial Graó, 2010.

LÓPEZ SÁNCHEZ, F. *La educación sexual*. Madrid: Biblioteca Nueva, 2005.

Pàgines web

Coordinació Autònoma de Drogues i d'Estratègia de la Sida de la Conselleria de Salut. Web amb informació sobre el VIH i la sida: situació actual a les Illes Balears, programes, telèfon d'informació sobre VIH, on fer-se la prova de detecció del VIH, recursos... També hi ha un enllaç al Servei d'Epidemiologia per conèixer la situació illenca i nacional del VIH/sida i altres infeccions de transmissió sexual.

<http://vihsida.caib.es>

Directrius generals per a la realització d'una IVE. Insalud

<http://www.ibsalut.es/ibsalut/ca/ciudadania/ive>

Educар en igualdad. En aquesta pàgina es poden trobar recursos educatius per a la igualtat i la prevenció de la violència de gènere per a diferents edats.

<http://www.educarenigualdad.org/material>

Evolució de les interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) a les Illes Balears. Conselleria de Salut de les Illes Balears

<http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do?mkey=M0903171407264971769&lang=CA&cont=9915>

Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals (FELGTB). Espai de coordinació i intercanvi per al moviment associatiu LGTB. Recull 50 associacions i s'hi pot trobar informació i material per treballar aquest tema.

<http://www.felgtb.org/>

Fundació RANA (Red de Ayuda a Niños Abusados) de les Illes Balears

<http://www.fundacionrana.org/>

PREINFANT. Web per a adolescents embarassades.

<http://www.preinfant.org/benvingut-bebe/aprendre-a-ser-mare/>

Programa d'educació sexual amb famílies des d'atenció primària. Direcció General de Salut Pública i Consum de la Conselleria de Salut i Serveis Sanitaris del Govern del Principat d'Astúries. En la pàgina 100 del document següent es poden trobar pautes sobre com fer un taller sobre la sexualitat amb les famílies.

http://www.asturias.es/Astursalud/Ficheros/AS_Salud%20Publica/AS_Promocion%20de%20la%20Salud/Programas%20de%20Educaci%C3%B3n/Educaci%C3%B3n%20afectivo%20sexual/EDUCACION%20SEXUAL%20PRIMARIA%201%20web.pdf

Sexualitat i discapacitat. Web amb material per treballar la sexualitat en persones discapacitades

<http://www.sexualidadydiscapacidad.es/documentacion.html>

RECURSOS PER APLICAR A L'AULA SEGONS L'ETAPA EDUCATIVA

INFANTIL

La educación sexual en la primera infancia. Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. Guia sobre sexualitat per a mares, pares i mestres per tractar el tema de la sexualitat en la primera infància, on s'explica com tractar aquest tema amb infants d'aquesta edat.

http://www.educarenigualdad.org/media/pdf/uploaded/old/Mat_87_EducSexualInfancia.pdf

No le cuentos cuentos. CEAPA. Per treballar la sexualitat a partir de 3 anys a través dels contes, i mitjançant una sèrie de preguntes que ajuden a xerrar sobre aquest tema.

http://www.ceapa.es/c/document_library/get_file?uuid=717b2ea0-e300-4e34-94ea-22cde18d7573&groupId=10137

Programa de maltractament i abús sexual infantil: Crida ben fort. Fundación Red de Ayuda a Niños Abusados (RANA). Programa per tractar amb naturalitat el tema dels abusos sexuals. Pretén ser una eina per ensenyar els infants a fer-se respectar. És un conte pensat perquè les persones adultes el llegeixin als infants i sorgeixen preguntes per parlar del tema. El programa té un marc teòric i una sèrie d'activitats per fer amb els infants.

<file:///C:/Users/u05133.CAIB/Downloads/crida-ben-fort-2.pdf>

PRIMÀRIA

Cosquillas. Edicions Bellaterra. Conte per treballar la sexualitat.

<http://issuu.com/edbellaterra/docs/cosquillas>

Cuentos para educar en familia. CEAPA. Conte per a nins i nines de 6-12 anys per fomentar l'educació sexual.

http://issuu.com/ceapaformacion/docs/cuentos_educacion_sexual_6_a_12?mode=window&printButtonEnabled=false&shareButtonEnabled=false&searchButtonEnabled=false&backgroundColor=%23222222

Emocionario. Editorial Palabras Aladas, SL. Aquest llibre descriu, amb senzillesa, quaranta-dues emocions perquè cada infant aprengui a identificar-les i, així, pugui dir el que realment sent. Aquest diccionari de les emocions té una guia d'explicació lectora gratuïta http://www.palabrasaladas.com/di_lo_que_sientes/guia_de_explotacion_lectora.html i una sèrie de fitxes d'activitats http://www.palabrasaladas.com/di_lo_que_sientes/fichas_de_actividades.html, també gratuïtes.

<http://www.palabrasaladas.com/emocionario.html>

La educación sexual de niñas y niños de 6 a 12 años. La primera infancia. Ministeri d'Educació, Cultura i Esports. Guia per a mares, pares i professorat

d'educació primària on explica com tractar aquest tema amb infants d'aquesta edat.

http://www.educacion.navarra.es/portal/digitalAssets/49/49755_3_ed_sex_6-12.pdf

Les pel·lícules de Disney. Per treballar el paper dels homes i de les dones en aquestes pel·lícules.

<http://www.youtube.com/watch?v=bbfq8Rx9AXM>

<http://www.youtube.com/watch?v=e-UOFgxKs8>,

<http://www.youtube.com/watch?v=N2fITq0a9xA>,

Los trastornos afectivos en la escuela. Conselleria d'Educació i Ciència del Principat d'Astúries. Guia dissenyada per treballar el món emocional amb infants de 8 a 12 anys. Té una sèrie d'activitats per desenvolupar dins l'aula i altres per fer amb la família.

http://www.educastur.es/media/publicaciones/apoyo/orientacion/2011_guia_PEDE.pdf

Pablito y Virginia. Sèrie de 8 vídeos per treballar distints aspectes de la sexualitat humana (anatomia, fecundació, l'amor...).

Aquesta coseta: <http://youtu.be/yvdtFj57Qe4>

¿Cóm es fan els bebès?:

http://www.youtube.com/watch?v=BqfEnoOYt_E&list=PL7E5314385EB75D4C

La fecundació:

<http://www.youtube.com/watch?v=TA6BVQGwP5U&list=PL7E5314385EB75D4C>

Fer l'amor:

<http://www.youtube.com/watch?v=XtNusP4Eq0w&list=PL7E5314385EB75D4C>

Embaràs:

<http://www.youtube.com/watch?v=Bwa1Cv4vzw8&list=PL7E5314385EB75D4C>

El part:

<http://www.youtube.com/watch?v=86RSgM-DZqg&list=PL7E5314385EB75D4C>

Enamorar-se:

http://www.youtube.com/watch?v=S_jlMsep2nA&list=PLF7AF12D94B514C1E

SECUNDÀRIA

Asociación de Hombres para la Igualdad de Género (AHIGE). S'hi pot trobar molt de material per treballar amb al·lots el tema de la igualtat.

<http://www.ahige.org/>

Projecte sexe segur i responsable. Coordinació Autonòmica de Drogues i de l'Estratègia de la Sida. Conselleria de Salut. Projecte per desenvolupar a partir de 3r d'ESO la part de prevenció del VIH, les infeccions de transmissió sexual i els embarassos no desitjats, dins del projecte de centre d'educació afectiva i sexual, en el qual es proposa una intervenció educativa consistent en la realització de diferents sessions, la primera més teòrica i les següents més pràctiques, en què es treballen, mitjançant una presentació animada i un ventall de dinàmiques de grup, els conceptes bàsics sobre VIH, ITS, anticoncepció, la compra i/o la negociació del preservatiu, la pròpia vulnerabilitat davant d'aquestes infeccions, l'embaràs, etc.

Consta dels documents següents: informació per al professorat, una presentació animada i dinàmiques de grup.

El projecte es pot sol·licitar a: vihsida@dgsanita.caib.es, o al tel. 971 17 73 60.

Abre los ojos, el amor no es ciego. Institut Andalus de la Dona. Conselleria per a la Igualtat i Benestar Social. Junta d'Andalusia. Material didàctic per prevenir la violència en les parelles, en el qual s'analitza la construcció de l'amor en l'àmbit social i es treballen l'amor romàntic, les relacions de parella, la sexualitat i la violència de gènere. Conté una sèrie d'activitats per treballar totes aquestes qüestions.

<http://www.juntadeandalucia.es/institutodelajuventud/sites/miraporlaigualdad/images/descargas/Abre%20los%20ojos.pdf>

A mida. Materials d'educació en valors per fer de tutor/a a l'ESO. GREM de la Universitat de Barcelona. Fundació Jaume Bofill. Programa d'educació en valors per desenvolupar la intel·ligència moral, entenent que, en la mesura que les capacitats que la integren estiguin més desenvolupades, el jovent es trobarà més ben preparat per tal d'afrontar situacions conflictives, i prendre les decisions que consideri correctes. Conté dinàmiques per fer amb l'alumnat, unes per al primer cicle de l'ESO i les altres per al segon cicle.

<http://www.senderi.org/images/inici.pdf>

Aulas Saludables... adolescentes competentes, 1r-2n ESO. Govern de Navarra. Material per treballar amb l'alumnat de 1r i 2n d'ESO temes que poden afavorir-ne la salut, tant en la dimensió biològica, com psicològica i social. Inclou actuacions educatives per treballar el maneig de situacions vitals, el desenvolupament d'estils de vida saludable i la disminució de riscos relacionats amb la salut.

<http://www.navarra.es/NR/rdonlyres/5209B83F-9C8D-42F1-B7EB-B542FA45D483/0/Aulassaludablescast.pdf>

Derechos sexuales y reproductivos a través del cine sexualidad e identidades y relaciones de género. Per treballar els drets sexuals i reproductius a través del cinema i les identitats i relacions de parella mitjançant 20 pel·lícules, cadascuna de les quals té una fitxa didàctica per treballar aquests temes. S'han de seleccionar les més adequades al grup.

<http://www.edualter.org/material/cineiddsrr/>

Diviértete y aprende sobre el VIH y sida. Cuaderno de actividades 10-14 años. Creu Roja Joventut. Ministeri de Sanitat i Consum.

http://www.cruzrojajuventud.org/portal/page?_pageid=1139,16258512&_dad=portal30&_schema=PORTAL30

Emocionario. Editorial Palabras Aladas, SL. Aquest llibre descriu, amb senzillesa, quaranta-dues emocions perquè cada infant aprengui a identificar-los i, així, pugui dir el que realment sent. Aquest diccionari de les emocions té una guia d'explicació lectora gratuïta http://www.palabrasaladas.com/di_lo_que_sientes/guia_de_explotacion_lectora.html i una sèrie de fitxes d'activitats http://www.palabrasaladas.com/di_lo_que_sientes/fichas_de_actividades.html, també gratuïtes.

<http://www.palabrasaladas.com/emocionario.html>

La representació de les relacions sexuals i afectives en les sèries televisives i en els vídeos musicals. Observatori de les dones en els mitjans de comunicació. Universitat Rovira i Virgili. A partir de 4t d'ESO. Espai que ajuda a fer una anàlisi crítica de la representació de les dones en els mitjans de comunicació, amb enllaços a vídeos que poden servir per fer dinàmiques per treballar: l'atracció vinculada a la violència, l'amor vinculat al patiment, els conflictes de les relacions, les relacions obsessives, la pornificació, la justificació de les relacions abusives...

<http://www.observatoridelesdones.org/cat/M030505.html>

Les pel·lícules de Disney. Per treballar el paper dels homes i de les dones en aquestes pel·lícules.

<http://www.youtube.com/watch?v=bbfq8Rx9AXM>

http://www.youtube.com/watch?v=e_UOFgxKs8,

<http://www.youtube.com/watch?v=N2fITq0a9xA>,

Guia didàctica per a professorat d'ESO i batxillerat. Còmic prevenció de les violències masclistes. Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Còmic per prevenir la violència masclista entre la joventut i que conté una guia didàctica adreçada al professorat. L'objectiu és que el jovent aprengui a detectar situacions d'abús, de control i de manipulació de les dones, clars indicadors de les primeres mostres de violència. El còmic tracta els cinc tipus de violència masclista: violència en l'àmbit de la parella, mutilació genital femenina, matrimonis forçats, violència en l'àmbit de la família i agressions sexuals. Aquests materials treballen la seguretat des del vessant més preventiu i destaquen consells de seguretat adreçats al jovent.

http://victimesviolencia.gencat.cat/ca/03_materials_i_dades_sobre_violencia_masclista_i_domestica/02_documentacio_sobre_violencia_masclista_i_domestica_per_a_professionals/04_comic_de_prevencio_de_les_violencies_masclistes/

Guía para la prevención de la violencia de género: SMS ¿sin machismos, sí!, mp3 ¿reproduces sexismo?, mp4 ¿reproduces sexismo? Institut Canari de la Dona. Conselleria de Benestar Social, Joventut i Habitatge. Govern de Canàries. Per treballar el sexisme interioritzat que tenen les al·lotes i els al·lots.

<https://www.gobiernodecanarias.org/opencms8/opencms/icigualdad/recursos/documentacion/GuiaMP3SinMachismo.pdf>

Ni ogros ni princesas. Guía para la educación afectivo-sexual en la ESO. Conselleria de Salut i Serveis Sanitaris del Principat d'Astúries. Aquesta guia permet treballar, a través de dinàmiques i jocs, la salut, el foment de l'autoestima, l'autonomia personal, la igualtat entre homes i dones i el respecte a les diferents orientacions sexuals.

http://tematico.asturias.es/imujer/upload/documentos/guia_no_ogros_ni_princesas1069.pdf

SEXPERIMENTADO. Web de la sexòloga Nayala Malnero en què hi ha una sèrie de vídeos molt didàctics que es poden utilitzar per fer alguna dinàmica, per exemple com posar un preservatiu masculí o femení, la primera vegada, el *petting*, etc.

<http://www.sexperimentando.es/videos/page/3/>

Sexpresan. Colectivo Harimaguada. És un material didàctic de caràcter multimèdia dedicat a l'educació afectiva i sexual, la coeducació i la prevenció de la violència de gènere. Conté vídeos, activitats interactives, enllaços, etc.

<http://www.harimaguada.org/portfolio-items/sexpresan/>

SEXUMUXU. Proposta interactiva basada en les noves tecnologies i dirigida a l'alumnat dels cursos de 3r i 4t d'ESO. En aquesta web hi ha tres espais per tractar l'amor i el sexe, un destinat a l'alumnat, un altre al professorat i l'altre als pares i les mares. Cada un conté recursos, documents relacionats i enllaços d'interès.

<http://www.uhinbare.com/index.php/es/>

SIDA-ESTUDI. Important centre de documentació sobre el VIH/sida que ofereix informació pràctica sobre la malaltia i com prevenir-la, material informatiu i de sensibilització que es pot utilitzar per fer dinàmiques.

<http://www.sidastudi.org>

Treu-li suc a la sexualitat. Una visió positiva i saludable de la sexualitat. Guia d'activitats per treballar a l'aula. Diputació de Barcelona. Guia per treballar coneixements i debatre sobre la sexualitat. S'estructura en 5 unitats didàctiques, cadascuna amb 3 temes. Cada unitat conté els conceptes teòrics i les idees clau que poden ajudar el professorat a abordar el tema. Al final de cada tema es proposen una sèrie d'activitats per treballar a l'aula per aprofundir els temes plantejats.

<http://www.centrejove.org/pdf/treulisualasexualitat.pdf>

X_IGUAL. Plan Avanza. Ministeri de l'Interior, Energia i Turisme. Fundació Pere Tarrés. Programa educatiu dirigit a centres educatius de secundària per treballar a través dels videojocs i de les TIC en general la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència de gènere entre els joves.

<http://www.x-igual.org/index.php/es/>

Y tú qué sientes? El universo de los sentimientos. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción. Material didàctic dirigit a educadors que treballen amb adolescents de 14-18 anys. El programa consisteix en el tractament d'aspectes emocionals de les persones a través de textos i d'imatges. Es tracta que la gent jove xerri de l'eufòria, de l'amor, de l'ira o del tedi; dels seus matisos, dels seus components, de les seves circumstàncies i de les seves possibilitats de maneig. El material consta de 5 quadernets: Guia didàctica, Enamorament/Desamor, Avorriment/Diversió, Bon rotllo/Mal rotllo, Violència/Respecte.

<http://www.fad.es/node/4791>

BATXILLERAT

Asociación de Hombres para la Igualdad de Género (AHIGE). S'hi pot trobar molt de material per treballar amb al·lots el tema de la igualtat.

<http://www.ahige.org/>

Projecte sexe segur i responsable. Coordinació Autonòmica de Drogues i de l'Estratègia de la Sida. Conselleria de Salut. Projecte per desenvolupar a partir de 3r d'ESO la part de prevenció del VIH, les infeccions de transmissió sexual i els embarassos no desitjats, dins del projecte de centre d'educació afectiva i sexual, en el qual es proposa una intervenció educativa consistent en la realització de diferents sessions, la primera més teòrica i les següents més pràctiques, en què es treballen, mitjançant una presentació animada i un ventall de dinàmiques de grup, els conceptes bàsics sobre VIH, ITS, anticoncepció, la compra i/o la negociació del preservatiu, la pròpia vulnerabilitat davant d'aquestes infeccions, l'embaràs, etc.

Consta dels documents següents: informació per al professorat, una presentació animada i dinàmiques de grup.

El projecte es pot sol·licitar a: vihsida@dgsanita.caib.es, o al tel. 971 17 73 60.

Abre los ojos, el amor no es ciego. Institut Andalus de la Dona. Conselleria per a la Igualtat i Benestar Social. Junta d'Andalusia. Material didàctic per prevenir la violència en les parelles, en el qual s'analitza la construcció de l'amor en l'àmbit social i es treballen l'amor romàntic, les relacions de parella, la sexualitat i la violència de gènere. Conté una sèrie d'activitats per treballar totes aquestes qüestions.

<http://www.juntadeandalucia.es/institutodelajuventud/sites/miraporlaigualdad/images/descargas/Abre%20los%20ojos.pdf>

Còmic: 4 dones. Històries de vida. Grup d'estudi de la prostitució de les Illes Balears (GEPIB). Per treballar el tema de la prostitució a través d'un còmic.

<http://gepibbalears.files.wordpress.com/2012/07/comic-prostitucio3b3n.pdf>

Derechos sexuales y reproductivos a través del cine sexualidad e identidades y relaciones de género. EDUALTER. Per treballar els drets sexuals i reproductius a través del cinema i les identitats i les relacions de parella mitjançant 20 pel·lícules, cadascuna amb una fitxa didàctica per treballar aquests temes.

<http://www.edualter.org/material/cineiddsrr/>

Guía didáctica per a professorat d'ESO i batxillerat. Còmic prevenció de les violències masclistes. Generalitat de Catalunya, Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Còmic per prevenir la violència masclista entre la joventut i que conté una guia didàctica adreçada al professorat. L'objectiu és que el jovent aprengui a detectar situacions d'abús, de control i de manipulació de les dones, clars indicadors de les primeres mostres de violència. El còmic tracta els cinc tipus de violència masclista: violència en l'àmbit de la parella, mutilació genital femenina, matrimonis forçats, violència en l'àmbit de la família i agressions sexuals. Aquests materials treballen la seguretat des del vessant més preventiu i destaquen consells de seguretat adreçats al jovent.

http://victimesviolencia.gencat.cat/ca/03_materials_i_dades_sobre_violencia_masclista_i_domestica/02_documentacio_sobre_violencia_masclista_i_domestica_per_a_professionals/04_comic_de_prevencio_de_les_violencias_masclistes/

Guía para la prevención de la violencia de género: SMS ¿sin machismos, sí!, mp3 ¿reproduces sexismo?, mp4 ¿reproduces sexismo? Institut Canari de la Dona. Conselleria de Benestar Social, Joventut i Habitatge. Govern de Canàries. Per treballar el sexisme interioritzat que tenen les al·lotes i els al·lots.

<https://www.gobiernodecanarias.org/opencms8/opencms/icigualdad/recursos/documentacion/GuiaMP3SinMachismo.pdf>

La representació de les relacions sexuals i afectives en les sèries televisives i en els vídeos musicals. Observatori de les dones en els mitjans de comunicació. Universitat Rovira i Virgili. A partir de 4t d'ESO. Espai que ajuda a fer una anàlisi crítica de la representació de les dones en els mitjans de comunicació, amb enllaços a vídeos que poden servir per fer dinàmiques per treballar: l'atracció vinculada a la violència, l'amor vinculat al patiment, els conflictes de

les relacions, les relacions obsessives, la pornificació, la justificació de les relacions abusives...

<http://www.observatoridelesdones.org/cat/M030505.html>

Les pel·lícules de Disney. Per treballar el paper dels homes i de les dones en aquestes pel·lícules.

<http://www.youtube.com/watch?v=bbfq8Rx9AXM>

<http://www.youtube.com/watch?v=e-UOFgxKs8>,

<http://www.youtube.com/watch?v=N2fITq0a9xA>,

SEXPERIMENTADO. Web de la sexòloga Nayala Malnero en què hi ha una sèrie de vídeos molt didàctics que es poden utilitzar per fer alguna dinàmica, per exemple com posar un preservatiu masculí o femení, la primera vegada, el *petting*, etc.

<http://www.sexperimentando.es/videos/page/3/>

Sexpresan. Colectivo Harimaguada. És un material didàctic de caràcter multimèdia dedicat a l'educació afectiva i sexual, la coeducació i la prevenció de la violència de gènere. Conté vídeos, activitats interactives, enllaços, etc.

<http://www.harimaguada.org/portfolio-items/sexpresan/>

SIDA-ESTUDI. Important centre de documentació sobre el VIH/sida que ofereix informació pràctica sobre la malaltia i com prevenir-la, material informatiu i de sensibilització que es pot utilitzar per fer dinàmiques.

<http://www.sidastudi.org>

Treu-li suc a la sexualitat. Una visió positiva i saludable de la sexualitat. Guia d'activitats per treballar a l'aula. Diputació de Barcelona. Guia per treballar coneixements i debatre sobre la sexualitat. S'estructura en 5 unitats didàctiques, cadascuna amb 3 temes. Cada unitat conté els conceptes teòrics i les idees clau que poden ajudar el professorat a abordar el tema. Al final de cada tema es proposen una sèrie d'activitats per treballar a l'aula per aprofundir els temes plantejats.

<http://www.centrejove.org/pdf/treulisualasexualitat.pdf>

Y tú qué sientes? El universo de los sentimientos. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción. Material didàctic dirigit a educadors que treballen amb adolescents de 14-18 anys. El programa consisteix en el tractament d'aspectes emocionals de les persones a través de textos i d'imatges. Es

tracta que la gent jove xerri de l'eufòria, de l'amor, de l'ira o del tedi; dels seus matisos, dels seus components, de les seves circumstàncies i de les seves possibilitats de maneig. El material consta de 5 quadernets: Guia didàctica, Enamorament/Desamor, Avorriment/Diversió, Bon rotllo/Mal rotllo, Violència/Respecte.

<http://www.fad.es/node/4791>

PERSONES ADULTES

Asociación de Hombres para la Igualdad de Género (AHIGE). S'hi pot trobar molt de material per treballar amb al·lots el tema de la igualtat.

<http://www.ahige.org/>

Còmic: 4 dones. Històries de vida. Grup d'estudi de la prostitució de les Illes Balears (GEPiB). Per treballar el tema de la prostitució a través d'un còmic.

<http://gepibbalears.files.wordpress.com/2012/07/comic-prostitucic3b3n.pdf>

Derechos sexuales y reproductivos a través del cine sexualidad e identidades y relaciones de género. EDUALTER. Per treballar els drets sexuals i reproductius a través del cinema i les identitats i les relacions de parella mitjançant 20 pel·lícules, cadascuna amb una fitxa didàctica per treballar aquests temes.

<http://www.edualter.org/material/cineiddsrr/>

Guía para la prevención de la violencia de género: SMS ¿sin machismos, sí!, mp3 ¿reproduces sexismo?, mp4 ¿reproduces sexismo? Institut Canari de la Dona. Conselleria de Benestar Social, Joventut i Habitatge. Govern de Canàries. Per treballar el sexisme interioritzat que tenen les al·lotes i els al·lots.

<https://www.gobiernodecanarias.org/opencms8/opencms/icigualdad/resources/documentacion/GuiaMP3SinMachismo.pdf>

La representació de les relacions sexuals i afectives en les sèries televisives i en els vídeos musicals. Observatori de les dones en els mitjans de comunicació. Universitat Rovira i Virgili. A partir de 4t d'ESO. Espai que ajuda a fer una anàlisi crítica de la representació de les dones en els mitjans de comunicació, amb enllaços a vídeos que poden servir per fer dinàmiques per treballar: l'atracció vinculada a la violència, l'amor vinculat al patiment, els conflictes de

les relacions, les relacions obsessives, la pornificació, la justificació de les relacions abusives...

<http://www.observatoridelesdones.org/cat/M030505.html>

Les pel·lícules de Disney. Per treballar el paper dels homes i de les dones en aquestes pel·lícules.

<http://www.youtube.com/watch?v=bbfq8Rx9AXM>

<http://www.youtube.com/watch?v=e-UOFgxKs8>,

<http://www.youtube.com/watch?v=N2fITq0a9xA>,

SEXPERIMENTADO. Web de la sexòloga Nayala Malnero en què hi ha una sèrie de vídeos molt didàctics que es poden utilitzar per fer alguna dinàmica, per exemple com posar un preservatiu masculí o femení, la primera vegada, el *petting*, etc.

<http://www.sexperimentando.es/videos/page/3/>

Treu-li suc a la sexualitat. Una visió positiva i saludable de la sexualitat. Guia d'activitats per treballar a l'aula. Diputació de Barcelona. Guia per treballar coneixements i debatre sobre la sexualitat. S'estructura en 5 unitats didàctiques, cadascuna amb 3 temes. Cada unitat conté els conceptes teòrics i les idees clau que poden ajudar el professorat a abordar el tema. Al final de cada tema es proposen una sèrie d'activitats per treballar a l'aula per aprofundir els temes plantejats.

<http://www.centrejove.org/pdf/treulisualasexualitat.pdf>

Y tú qué sientes? El universo de los sentimientos. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción. Material didàctic dirigit a educadors que treballen amb adolescents de 14-18 anys. El programa consisteix en el tractament d'aspectes emocionals de les persones a través de textos i d'imatges. Es tracta que la gent jove xerri de l'eufòria, de l'amor, de l'ira o del tedi; dels seus matisos, dels seus components, de les seves circumstàncies i de les seves possibilitats de maneig. El material consta de 5 quadernets: Guia didàctica, Enamorament/Desamor, Avorriment/Diversió, Bon rotllo/Mal rotllo, Violència/Respecte.

<http://www.fad.es/node/4791>

FAMÍLIA

Pàgines web i lectures

CEAPA (Confederació Espanyola d'Associacions de Pares d'Alumnes).

<http://www.ceapa.es/web/guest>

Família i vincles afectius en la infància. Article de Pepa Horno per reflexionar sobre aquest tema.

http://www.espiralesci.es/wp-content/uploads/HORNO_P_2013_Vinculos_afectivos.pdf

LÓPEZ, F. *La educación sexual de los hijos*. Guía per a pares i mares. Editorial Pirámide, 2005.

Informació sobre els aspectes més importants de la sexualitat infantil i de l'adolescència, com respondre a les preguntes sobre sexualitat, començar una conversació sobre aquests temes i afrontar amb criteri les situacions més freqüents –com xerrar, què dir, què fer i amb quins criteris.

Portal de família i escola. Generalitat de Catalunya. S'hi pot trobar informació, orientacions i recursos que poden ser d'utilitat en la tasca educativa dels fills i de les filles.

<http://www20.gencat.cat/portal/site/familiaescola/menuitem.fd35a3c63db97ad9aacf3010b0c0e1a0/?vgnnextoid=caec2af691690310VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=caec2af691690310VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

PREINFANT. Web per a adolescents embarassades.

<http://www.preinfant.org/benvingut-bebe/aprendre-a-ser-mare/>

SEXUMUXU. Proposta interactiva basada en les noves tecnologies i dirigida a l'alumnat dels cursos de 3r i 4t d'ESO. En aquesta web hi ha tres espais per tractar l'amor i el sexe, un destinat a l'alumnat, un altre al professorat i l'altre als pares i les mares. Cada un conté recursos, documents relacionats i enllaços d'interès.

<http://www.uhinbare.com/index.php/es/menu-gurasoak>

GONZÁLEZ, R.; ROMÁN, Y. *¿Quién te quiere a ti? Guía para padres y madres: Cómo educar en positivo*. Save de Children España, 2012. Guia per entendre el

comportament del teu fill o de la teva filla que implica conèixer els aspectes principals de cada etapa del seu desenvolupament, les seves necessitats i com respondre-hi d'una manera adequada.

Vídeos

- **Adolescents i xarxes socials.** Lynx video, SL, per a la CEAPA (Confederació Espanyola d'Associacions de Pares d'Alumnes). Producció per treballar les xarxes socials amb les famílies: què són les xarxes socials?, com les utilitza la gent jove?, riscos de les xarxes socials, com protegir-se d'aquests riscos?...

<http://vimeo.com/63267742>

- **Educació sexual i família. Situacions i claus per fomentar la comunicació en temes de sexualitat.** Aire Comunicación per a la CEAPA (Confederació Espanyola d'Associacions de Pares d'Alumnes). 12 vídeos que representen situacions domèstiques que il·lustren els avantatges i desavantatges de les actituds que freqüentment adopten les mares i els pares en l'educació als seus fills en temes de sexualitat (l'educació d'al·lots i al·lotes, diversitat sexual, intimitat, actituds, afecte, preguntes i respostes).

<http://www.airecomun.com/videos/educacion-sexual-y-familia-118.html>

- **En casa de los padres.** Osakidetza. Portal de la Sanitat Pública del País Basc en el qual hi ha aquest vídeo per treballar amb les mares i els pares d'adolescents l'educació sexual, les relacions sexuals, la confiança...

http://www.youtube.com/watch?v=Ll8ArpHKYnU&feature=player_embedded#

!

- **Enllaços a vídeos educatius sobre** comunicació familiar, adolescència, valors en l'esport, educació emocional, prevenció de drogues, coeducació, oci i temps lliure...

<http://www.ceapa.es/web/guest/videos>

- **Hoy toca sexo.** Aire Comunicación per a la CEAPA (Confederació Espanyola d'Associacions de Pares d'Alumnes). Vídeo per treballar continguts centrats en l'educació sexual. Una sèrie de pares i mares decideixen tornar a l'escola per estudiar uns temes que mai els explicaren

referits a com educar els seus fills i les seves filles en relació amb el seu desenvolupament, els desitjos, els hàbits i les orientacions sexuals.

<http://archive.org/details/HoyTocaSexo>

PÀGINES WEB ADREÇADES A ADOLESCENTS I JOVES

ASAM. Sexo con sentido.

<http://sexo-con-sentido.blogspot.com.es/>

Associació de Gais, Lesbianes, Bisexuals i Transsexuals de les Illes Balears

<http://www.benamics.com>

Blog d'Iarine Estèbanez. Mi novio me controla lo normal. En aquest blog hi ha reflexions molt interessant, vídeos, cançons sexistes...

<http://minoviomecontrola.blogspot.com.es/>

Centre Jove d'anticoncepció i sexualitat

<http://www.centrejove.org/>

De hombre a hombre chequea tu machismo. Delegació d'Igualtat i Salut. Ajuntament de Jerez. Test perquè el facin els al·lots per veure com estan en el tema de masclisme-igualtat.

http://www.jerez.es/webs_municipales/hombresigualdad/servicios/hombres_corresponsables/materiales_divulgativos_y_recursos_didacticos/chequea_tu_machismo/

Guia per a al·lotes **Yo ligo, yo decido. Chicas que eligen cuándo, cómo y con quién.** Servei de la Dona del Mòdul Psicosocial de Deusto-San Ignacio. Fomenta en les al·lotes lligar de manera segura, protegida i sense pressions.

<http://yoligoyodecido.files.wordpress.com/2012/02/miniguia-yo-ligo-yo-decido.pdf>

Guía **Si me controlas no me quieres.** Ajuntament de Móstoles. Conselleria de la Joventut. Guia amb tests per saber quin tipus de relació de parella tens.

http://www.mostoles.es/mostoles/cm/gallery/revistaDJ/guia_adolescentes/web/index.html

JOVE.CAT. Generalitat de Catalunya. Informació sobre sexualitat, VIH i altres ITS.

www.sexejoves.gencat.cat>

Portal Jove. Andorra: Agència Andorrana de Protecció de Dades

<http://portaljove.apda.ad/>

Sexconsulta. Centre d'informació jove de l'Ajuntament de Palma. Hi ha informació sobre sexualitat i afectivitat, es poden fer consultes telefòniques, en línia...

<http://www.palmajove.es/portal/PALMAJOVE/contenedor1.jsp?language=ca&codResi=4&codMenu=984&seccion=nivel1.jsp&layout=contenedor1.jsp>

SEXUMUXU. És una proposta interactiva basada en les noves tecnologies i dirigida a l'alumnat dels cursos de 3r i 4t d'ESO. En aquesta web hi ha un joc i altres recursos sobre afectivitat i sexualitat.

<http://www.uhinbare.com/index.php/es/ikaslea>

RECURSOS D'ASSESSORAMENT I INFORMACIÓ DE LES ILLES
BALEARS

Coordinació Autònoma de Drogues i de
l'Estratègia de la Sida. Conselleria de Salut

<http://vihsida.caib.es>

Tel. 971 17 73 60

Consulta Jove en els centres educatius, Servei de
Salut de les Illes Balears

Tel. 971 17 58 83

Centre de Diagnòstic, Tractament i Prevenció
d'Infeccions de Transmissió Sexual

caitspalma@hotmail.com

Tel. 971 17 57 29

Sexconsulta. Centre d'informació jove, Ajuntament
de Palma

<http://cij.palmademallorca.es>

Tel. 971 72 55 01

Associació de Lluita Antisida

<http://www.alas-baleares.com>

Mallorca: 680 73 03 03 / 871 96 54 66

Associació de Gais, Lesbianes, Transsexuals i
Bisexuals de les Illes Balears

<http://www.benamics.com>

Tel. 608 36 68 69